

Joan F. Mira

CONTRAPUNT

Hispanitat, natalitat

Això era l'acte solemne d'inauguració del II Congrés Internacional d'Història de la Llengua Espanyola, al teatre Lope de Vega de Sevilla. Arriben el senyor rei i la senyora reina, es posen drets els vuit-cents cinquanta "estudiosos de todos los lugares del mundo", escolten la interpretació de l'himne nacional d'Espanya, i el professor Rafael Lapesa comença el discurs inaugural: "Como vuestras Majestades saben bien, el factor de cohesión entre todo el mundo hispánico ha sido y es nuestro idioma común". Bé, això ho sap tothom, o almenys ells suposen que l'existència d'un "mundo hispánico" és una evidència universal. També sap tothom que "mundos" d'aquests n'hi ha ben pocs. En tot cas, un possible "món anglosaxó", que no és tampoc la mateixa cosa, i prou. Perquè certament ningú no parla mai d'un "món germànic", d'un "món italià", un "món eslau", o un "món francic" en el sentit que ells parlen del "mundo hispánico": això és una originalitat que no els podem negar. No hi ha res en el món sencer comparable a la "hispanidad": ni britanitat, ni germanitat, ni russitat, ni italitat, ni res. Són únics. Els reis escolten, els vuit-cents cinquanta congressistes també.

I el professor Lapesa, en nom de l'Acadèmia i de l'organització, continua, s'exalta i descobreix el secret: "El mundo hispánico no ha inventado el teléfono, los aparatos inalámbricos, el ordenador ni otros descubrimientos tecnológicos..." Això d'inventar coses de profit, ja se sap també, és cosa dels altres, ja ho va dir Unamuno, i la doctrina continua vigent, pel que es veu. Com un punt d'honor: el "mundo hispánico" no inventa aquestes coses, està reservat per a més altes empreses de l'esperit. ¿Què han inventat, doncs, en compensació de les invencions vulgars? Continua el professor Lapesa,

en presència del rei: "Pero hemos inventado una lengua que hablan hoy 300 millones de personas, y que pronto hablarán 400 o 500 millones". Sí, senyors, aquest és el gran invent: una llengua. Però no pel fet d'inventar una llengua, que això ho fa qualsevol regió autònoma, tribu africana o república iugoslava. El gran invent és el fet que ja la parlem 300 milions de persones.

No en tenen prou, però. Ja ens havíem acostumat a tot allò dels "trescientos millones", que si bé es mira ja era un gran invent. La cosa, tanmateix, encara ha de créixer més: ara l'objectiu immediat són quatre-cents o cinc-cents milions, i ràpidament segons diu el presentador del Congrés. Quan el món sencer —exceptuat el Papa i l'Opus Dei— s'angunieja pels problemes de l'excés de població, quan tots els responsables de la demografia recomanen controlar la reproducció massiva de l'espècie, el "mundo hispánico" és diferent: s'autoestimulen l'orgull pensant que aviat seran cinc-cents milions, desitjant i esperant el creixement de l'invent per acceleració reproductiva dels parlants. La falta de tots els altres invents compensada per les taxes de natalitat. Passar de tres-cents milions a cinc-cents en uns pocs anys, aquest és el repte històric que es proposa davant del Congrés. Ho aconseguiran ràpidament. Segur. Sense necessitat d'"aparatos inalámbricos" ni d'ordinador, ni de cap altre descobriment tecnològic.

Llegint aquestes coses, pensant que això ha estat dit tan solemnement en un

discurs inaugural, hom no sap si admirar encara més els autors de l'invent, o caure en la més total perplexitat.

¿Com poden dir, així, tan públicament i solemne, bestieses d'un calibre semblant? ¿I com poden dir-les tan plens de convicció, tan plens d'orgull, tan impregnats de la idea que la massa de milions és senyal infal·lible de superioritat? És un misteri. ¿Com poden pensar que la suprema glòria és no inventar res, però ser 300 milions, i més glòria encara quan arriben a 400 o a 500? És un altre misteri. Els qui som poquets milions, segurament no som capaços de penetrar aquestes profunditats. Només cal recordar la broma, la conya i la sàtira que va despertar aquell eslògan, numèricament tan modestíssim, de "Som 6 milions". Res a fer. Ni afegint alguns milions més i arribant a deu o a onze, no seríem encara res: el nostre invent només mereixeria una mirada indulgent o despectiva per part de l'inventor del 500 milions.

Vist així, que sembla que és com ells ho veuen, pocs invents són comparables al seu: ni l'invent dels francesos, ni el dels alemanys, ni el dels italians, posem per cas. I no parlem d'invents com el polonès, l'hongarès, el suec, el grec, i alguns milers més que roden pel món. Misèries. Es poden comparar en tot cas l'invent del xinès i el de l'anglès, que també fan una pila de centenars de milions. Amb la diferència que el xinesos van inventar, a més de l'idioma, el paper i la pólvora, i els anglesos —o els angloparlants— han inventat una pila d'"aparatos inalámbricos", ordinador i descobriments tecnològics assortits.

No vull pensar quin discurs hauria fet el professor Lapesa si el "mundo hispánico", a més d'inventar la natalitat accelerada, haguera inventat també el telèfon.